

REDAKCJA:
Gdynia — ul. Mądwoja 8
Telefony:
Redaktor naczelny 32-08
Sekretariat 22-60
Redaktor naczelny 12-90
Pismo redakcyjne Kolegium Redakcyjne

DZIENNIK BAŁTYCKI

ADMINISTRACJA:
Gdynia — ul. Mądwoja 8
Telefon 33-60. — Biuro Oglądań
i Dział Prenumeraty — Gdynia,
ul. 10 Lutego 27 — Telefon 22-07
Pismo wydawcy: Spółdzielnia Wyd.
Oświatowa „C Z Y T E L N I K”

ROK V. NR 281

ŚRODA, 12 PAŹDZIERNIK A 1949 ROKU

CENA 5,— ZŁ

Droga do Ojczyzny wiodła przez Lenino

Zolnierze Pierwszej Dywizji w czasie ćwiczeń w Sielcach nad Oką, przed wyruszeniem na front.

Tyraliera żołnierzy polskich zdobywa zalesione wzgórze — punkt oporu przeciwnika — w czasie bitwy pod Lenino.

Tabory z amunicją i żywnością musiały nadążać za posuwającą się szybko naprzód I Dywizją.

Radziecka administracja wojskowa przekazuje władzę w Niemczech rządowi Niemieckiej Republiki Demokratycznej

BERLIN (PAP). Dnia 10 października wieczorem w głównej kwatery szefa wojskowej administracji radzieckiej w Niemczech gen. Czujkowa w Karlshorst odbył się uroczysty akt przekazania władzy przez wojskową administrację radziecką organom nowej Demokratycznej Republiki Niemieckiej

Po przedstawieniu przez prezydenta Dickmanna członków prezydium Izby Ludowej gen. Czujkowi i ambasadorowi Siemionowowi, premier Grotewohl złożył następujące oświadczenie:

Oświadczenie premiera Otto Grotewohla

Wielce Szanowny Panie Generali! Tymczasowa Izba Ludowa Niemieckiej Republiki Demokratycznej, poleciła mi na podstawie art. 92 konstytucji Niemieckiej Republiki Demokratycznej sformowanie rządu tymczasowego. Polecenie to przyjąłem. Rząd działać będzie w całkowitej zgodzie z uchwałami poczdamskimi i innymi deklaracjami sojuszników, obejmującymi Niemcy. W pełni uświadomiamy sobie przy tym ciężar winy, która obarcza naród niemiecki w rezultacie faktu, że ślepo kroczyl za agresywną polityką narodowo-socjalistycznych władców i tym samym umożliwił dokonanie przestępstwa w czasie drugiej wojny światowej wobec narodów Europy, w szczególności wo-

bec narodów Związku Radzieckiego. W związku z postanowieniami Niemieckiej Rady Ludowej — przekształconej w Tymczasową Izbę Ludową, oświadczam, że uznajemy zobowiązania reparacyjne, nałożone na naród niemiecki, że zamierzamy prowadzić zdecydowaną walkę z duchem faszyzmu i militarysty, który pchnął narody do drugiej wojny światowej.

General Czujkow oświadczył w odpowiedzi: „Rząd radziecki polecił mi złożyć następujące oświadczenie w związku z decyzjami, przyjętymi 7 października 1949 roku przez Niemiecką Radę Ludową w sprawie wprowadzenia w życie instytucji Niemieckiej Republiki Demokratycznej i utworzenia w Berlinie tymczasowego rządu Niemieckiej Republiki Demokratycznej.

W dniu 1 października rząd radziecki wystosował do rządów Stanów Zjednoczonych, Wielkiej Brytanii i Francji notę, w której przedstawia stanowisko ZSRR wobec sytuacji w Niemczech, jaka wytworzyła się obecnie w związku z utworzeniem se-

O jedność Niemiec

Rząd radziecki oświadczył przy tym, że utworzenie separatystycznego rządu w Bonn stanowi ją skrawe pogwałcenie uchwał poczdamskich, na podstawie których rządy ZSRR, Stanów Zjednoczonych, Wielkiej Brytanii i Francji wzięły na siebie zobowiązanie traktowania Niemiec jako jednolitej całości i współdziałania w przetransformowaniu Niemiec w państwo demokratyczne i miłujące pokój, jak również zobowiązanie zawarcia traktatu pokojowego z Niemcami.

Zgodnie z uchwałami poczdamskimi i innymi wspólnie przyjętymi postanowieniami 4 mocarstw, rząd radziecki niezmierzanie dąży do zapobieżenia rozbięciu Niemiec, koncentrując swe wysiłki w kierunku wykonania tych postanowień, wprowadzenia w życie demokracji i demilitaryzacji Niemiec i w kierunku zabezpieczenia wykonania przez Niemcy zobowiązań, wynikających z uchwał poczdamskich 4 mocarstw.

Przeciw spadkobiercom Hitlera

Dla wszystkich winno być jasne, że faktyczna demilitaryzacja i demilitaryzacja Niemiec, opierająca się na aktywnym udziale wszystkich demokratycznych sił narodu niemieckiego, jest konieczna, aby nie dopuścić do odbudowy Niemiec jako państwa agresywnego. Zainteresowane są w tym wszystkie miłujące pokój narody europejskie i odpowiada to zarazem interesom samego narodu niemieckiego. Jest rzeczą jasną, że z zadaniami demokracji i demilitaryzacji Niemiec nie da się pogodzić taki stan rzeczy, w którym chociażby część Niemiec miała wpaść w ręce wzorajszych inspiratorów reżimu hitlerowskiego. Dla każdego widoczne jest, że ludzie ci nie ukrywają swego wrogości stosunku do państw sąsiednich i do Niemiec demokratycznych. Są oni przesłankami nieukrywanych dążeńiami do odwetu, stanowiąc obecnie w zachodniej części Niemiec jawne narzędzie zagranicznych kół agresywnych.

Rząd radziecki jest przekonany, że naród niemiecki znajduje drogę do odbudowy pogwałconej obecnie jedności Niemiec i urzeczywistnienia jednolitego państwa niemieckiego na demokratycznych i pokojowych podstawach. Rozbić Niemiec nie może trwać długo, ponieważ taki stan rzeczy znajduje się w sprzeczności z najbardziej głębokimi dążeniami narodu niemieckiego.

Słuszną drogą niemieckich demokratów

Na drodze do odbudowy jedności Niemiec stworzono obecnie szereg przeszkód. Dla kogo np. nie jest rzeczą jasną, że utworzony w Bonn „rząd” marionetkowy nie może służyć dziełu odbudowy jednolitego, miłującego pokój Niemiec? „Rząd” w Bonn nie ma nic wspólnego z utworzeniem rządu

legalnego, wprost przeciwnie, dąży wyraźnie do pogłębienia rozbięcia Niemiec.

W tych warunkach nie można nie uznać słuszności dążeń niemieckich kół demokratycznych, które pragną ująć w swe ręce sprawę odbudowy Niemiec i ich odrodzenia na demokratycznych i pokojowych podstawach. W tym właśnie rząd radziecki upatruje sens uchwał Niemieckiej Rady Ludowej o wprowadzeniu w życie konstytucji Niemieckiej Republiki Demokratycznej i o utworzeniu w Berlinie rządu tymczasowego Niemieckiej Republiki Demokratycznej.

W związku z przedstawionymi decyzjami Niemieckiej Rady Ludowej, rząd radziecki postanowił przekazać rządowi tymczasowemu Niemieckiej Republiki Demokratycznej funkcje sprawowania władzy, należące dotychczas do radzieckiej administracji wojskowej.

Zamiast radzieckiej administracji wojskowej w Niemczech utworzona będzie radziecka komisja kontrolna, której zadaniem będzie kontrolowanie wykonania uchwał poczdamskich i innych wspólnych decyzji 4 mocarstw, powziętych w sprawie Niemiec”.

STANISŁAWA FLESZAROWA

Październik 1943 roku

Październik mglił się po polach i w cieniu drzew przystawał. Pod Lenino zatrzymała się jesień i sława.

Śpiewaj, muzo, dni owe! Niestarte w historii ich znamie. Wyrosły w dziejach ludzkości, jak twardy przy drodze kamień.

Tu — tak — tu się zaczęło! Stąd wielki marsz się rozwinął. Głucho huczały katusze pod miasteczkiem, zwanym LENINO.

I tutaj przed wspólnym atakiem dwa głosy się złąły w piosence. I tutaj przy jednym dziele dwie twarde spotkały się ręce.

Mieliśmy dwie ojczyzny — lecz w krwawej kul powodzi ty szedłeś — moją, ja — twoją od wroga oswobodzić.

Wilhelm Pieck prezydentem Niemieckiej Republiki Demokratycznej

BERLIN (PAP). We wtorek dnia 11 bm. na uroczystym łącznym posiedzeniu obu izb parlamentu ludowego dokonano wyboru prezydenta Niemieckiej Republiki Demokratycznej, którym został członek przywódca niemieckiego ruchu robotniczego — Wilhelm Pieck.

Posiedzenie rozpoczęło się o godzinie 16. Przewodniczący Dickmann odczytał list, jaki wystosował w imieniu Izby Ludowej do szefa radzieckiej administracji wojskowej w Niemczech gen. Czujkowa, następnie zaś ogłoszona w poniedziałek wieczorem przez generała Czujkowa deklaracja rządu radzieckiego o przekazaniu przez radziecką administrację wojskową władzy w strefie wschodniej organom Niemieckiej Republiki Demokratycznej. Zebrani przy-

jeli tę deklarację hucznymi oklaskami.

Prezydent złożył przysięgę na ręce przewodniczącego Dickmanna.

Po zakończeniu uroczystego posiedzenia obu izb parlamentu, prezydent Pieck wsiadł do oczekującego przed gmachem otwartego samochodu, odjeżdżając wzdłuż szpa-

lerów Wolnej Młodzieży Niemiec kiej ze sztandarami. Na ulicach zgromadzone były wielkie tłumy publiczności, witające na cześć prezydenta. Wilhelm Pieck udał się na Plac Agusta, gdzie odbyła się olbrzymia manifestacja ludności pracującej Berlina.

Rosną szeregi obrońców pokoju

PARYŻ (PAP). Biuro światowego Kongresu Zwolenników Pokoju ogłosiło odezwę, witaając z zadowoleniem sukces uroczystości 2 października na całym świecie,

w którym wzięły udział setki milionów mężczyzn i kobiet w ponad 60 krajach.

„Ten masowy udział świadczy o wzmożeniu woli jedności wszystkich narodów w walce przeciwko wojnie” — stwierdza odezwa.

Podczas obrad Biura sekretarz generalny Luffitte poinformował zebranych o kontaktach między Jugosłowiańskim Komitetem Pokoju a rządem Tito, prowadzącym propagandę wojenną przeciwko państwu, broniącemu pokój. Biuro uznało konieczność zajęcia stanowiska wobec Komitetu Jugosłowiańskiego i postanowiło omówić tę sprawę 18 października po porozumieniu się z komitetami innych krajów.

M-ch tworzy nowy rząd!

PARYŻ (PAP) — Prezydent Francji Auriol powierzył misję utworzenia nowego rządu znanemu wrogowi klasy robotniczej — Mochowi.

Ekspedycja ratunkowa odnalazła zwłoki Nunberga

ZAKOPANE (PAP). — Trzecia ekspedycja ratunkowa, która wyruszyła dnia 6 bm. w celu odnalezienia zaginionego w Tatrach czechosłowackiego Andrzeja Nunberga, znalazła po dwóch dniach poszukiwań w skale pod Gankową Przełęczą zwłoki tragicznie zmarłego turysty. Ciało było zupełnie zamrożone.

Ciało Nunberga leżało w tak osłoniętym miejscu, że było z odległości dwóch metrów niewidoczne.

11-osobowa ekspedycja, pod przewodnictwem kierownika Tatrzańskiego Ochot. Pog. Ratunko-

wego mgr. T. Pawlowskiego, miała do pokonania olbrzymie trudności. Trzeba było zjeżdżać po linach na miejsce tragicznego wypadku, skąd przy pomocy przewoźniczej kolejki linowej, zrobionej z rolek metalowych i lin, windowano ciało Nunberga na Gankową Przełęcz. Dalej przetransportowano je w dół na noszach do Popradzkiego Jeziora, a następnie do Jeziora Szczyrbskiego, skąd autem do Zakopane go.

Bitwa o Polskę Ludową

„Rząd radziecki postanowił zadośćuczynić prośbie Związku Patriotów Polskich w ZSRR w sprawie utworzenia na terytorium Związku Radzieckiego polskiej dywizji im. Tadeusza Kościuszki w celu wspólnej walki z Armią Czerwoną przeciwko najazdom niemieckim. Formowanie polskiej dywizji już rozpoczęto”.

Taki komunikat ukazał się w numerze 10 „Wolnej Polski” z dnia 8 maja 1943 roku. Żywo zabiły serca Polaków, rozsiadanych po ogromnych terytoriach Związku Radzieckiego. Większość powiedziała od razu „idziemy”. I to „idziemy” było wyrazem głębokiego przekonania, że właśnie ta, a nie inna droga prowadzi do wolnej, niepodległej Polski.

Uformowana w Sielcach nad Oką, uzbrojona w najnowocześniejszy sprzęt radziecki, rozpoczęła 1 Dywizja swój marsz ku wyzwoleniu ojczyzny. Nadszedł nareszcie upragniony czas porachunku z Niemcami. Za zburzoną Warszawę, za obozy, za łąki i pola, za krew niewinnych dzieci. Szły plutony zwiadowców pieszych i konnych, szli saperzy, kompanie fizylierów i strzelców, ciągnęły rusznice, cekaemy, wozy, samochody. Wszystkiemu temu towarzyszył ciepły uśmiech i serdeczność spotykanych po drodze białoruskich chłopów.

Nadszedł 12 października 1943 roku. Lenino. Pierwszy bój kościuszkowców.

Po raz pierwszy w historii, żołnierz polski stanął na ziemi białoruskiej, aby bić się o jej wolność. Bił się dobrze. Bój pod Lenino przyniósł zwycięstwo I Dywizji. Zwycięstwo to zadecydowało o dalszej postawie żołnierza radzieckiego, stwarzając uświadomionego, zdecydowanego bojownika, który w swym, krwią wyznaczonym marszu, wytoczył granice Polski na Odrze i Nysie.

Żołnierz polski hartował się i wychowywał na przykładzie człowieka radzieckiego. W ciężkie dni bojów przekonywał się o sile i celowości ustroju socjalistycznego, przejmował od robotnika, chłopca, od kobiety radzieckiej siłę duchową, świadomość społeczną i dyscyplinę. W ogniu walki uczył się budować socjalizm, widział nowe oblicze wolnej, demokratycznej Polski.

Zwycięstwo pod Lenino jest może skromnym osiągnięciem wojskowym w porównaniu z kolosalnymi zwycięstwami Armii Czerwonej. Lecz tak jak Stalingrad stał się przełomowym momentem w historii wojny ZSRR z hitlerowcami, tak Lenino stanowiło moment zwrotny w historii narodu polskiego.

Wspólnie przelana krew w bitwie pod Lenino połączyła polską demokrację z demokracją radziecką trwałym związkiem, który pozwolił zwyciężyć polskiej klasie robotniczej, który toruje dziś Polsce drogę do socjalizmu.

Lenino było ucieleśnieniem racjonalnej koncepcji sojuszu narodu polskiego z narodami Związku Radzieckiego. Sojusz ten jest trwały, bo przypieczętowany został wspólnie przelaną krwią.

F. M.

Siwe włosy

odzyskują naturalny kolor przez zastosowanie 9423.k ODSIWIACZA HENNINA

ZMP „Czytelnika” w pracy na roli

W dniu 9 bm. członkowie ZMP „Czytelnika” brali udział w kopaniu kartofli na terenie majątku państwowego Jezewo, koło Leńborka.

Kto był świadkiem

wypadku motocyklowego 23. II. 49 r. w Wrzeszczu przy pl. Gen. Świerczewskiego uprzejmie proszony jest o zgłoszenie się Wrzeszcz, Leńdziona 4a m. 5 godz. 3 — 5 p.

TEATRY

PAŃSTWOWY TEATR „WYBRZEŻE” w GDYNI — Aleksandra Fredry — Codziennie o godzinie 19.30.

REPERTUAR KIN

GDYNIA — „Warszawa” Admiral Nachimow — Dozwolony od lat 10. Początek seansów o godz. 16, 18, 20. W niedziele o godz. 14.

W rocznicę bitwy pod Lenino

w Gdańsku

Oddział Miejski Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Radzieckiej w Gdańsku urządza dn. 12 października br. o godz. 16.30 w Teatrze Wielkim we Wrzeszczu, Aleje Rokossowskiej 15, wieczór poświęcony szóstej rocznicy „Bitwy pod Lenino”.

Na całość wieczoru złoży się część oficjalna i artystyczna. W części oficjalnej referat o licznościowy wygłosi prezydent m. Gdańska ob. Stolarek.

Duże dotacje na zelektryfikowanie wsi

Elektryfikacja wsi posuwała się dotychczas w dość wolnym tempie, gdyż dużą część kosztów ponosili zainteresowani gospodarze.

Członkowie TPPR w Gdańsku remontują klub

Jednym z najliczniejszych i najlepiej zorganizowanych oddziałów TPPR na Wybrzeżu jest oddział miejski w Gdańsku.

Naukowcy gdańscy w szeregach TPPR

Z okazji rozpoczęcia Miesiąca Poglębiańca Przyjaźni w Auditorium Maximum Politechniki Gdańskiej odbyło się w dniu 8 bm. zebranie profesorów, asystentów i pracowników Politechniki pod przewodnictwem prorektora Nowackiego i w obecności inspektora miejskiego TPPR, ob. Zdziecha.

MIGAWKI Wybrzeża

Nareszcie bez kantów Budowa gmachu poczty w Gdyni posiada hiełsalną przeszłość. W ubiegłym 20-leciu poczta była budowana przez wielu przedsiębiorców prywatnych, przy pomocy cennych kombinacji przetargowych w wyniku których posze...

Filmy festiwalowe cieszą się zainteresowaniem członków TPPR

W miesiącu Poglębiańca Przyjaźni kino „Capitol” we Wrzeszczu wyświetli 13 filmów radzieckich. Zarządy wszystkich kół TPPR, pragnąc udostępnić swoim członkom obejrzenie tych wartościowych filmów, organizują zbiorowe oglądanie obrazów.

„Poskromienie złošnicy” w Gdyni

W sobotę, dn. 15 bm. o godz. 19.30 odbędzie się premiera komedii Szekspira pt. „Poskromienie złošnicy”.

Koncert muzyki polskiej i radzieckiej

Z okazji Miesiąca Poglębiańca Przyjaźni Polsko-Radzieckiej TPPR koło śródmieście w Gdyni urządza w czwartek dnia 13 bm. o godz. 18 w lokalu własnym w Gdyni przy ul. Świętojańskiej 118 wieczór literacki oraz koncert muzyki polskiej i radzieckiej w wykonaniu Państwowej Szkoły Muzycznej.

Na fundusz Międzynarodowej Solidarności Pracujących

W dniu 9 bm. odbyła się w Gdyni zbiórka uliczna na fundusz Międzynarodowej Solidarności Pracujących.

Prelekcja w Zw. Bibliotekarzy

Sekcja Oświatowa Zw. Bibliotekarzy w Gdyni urządza w dniu 12 bm. o godz. 14.30 w lokalu Biblioteki Miejskiej w Gdańsku zebranie z następującym programem: ref. pt. „Organizacja i zadania bibliotekarzy radzieckich” wygłosi dr Kazimierz Tymecki.

CENTRALA SPÓŁDZIELNI OGRODNICZYCH FABRYKA PRZETWORÓW OWOCOWYCH W TOLKMICKU K/ELBLĄGA

Murarzy oraz pomocników zatrudnią przez okres zimowy i później Gdańskie Zakłady Chemiczne

UPOMNIENIE Izba Przemysłowo-Handlowa w Gdyni wzywa wszystkich właścicieli przedsiębiorstw prywatnych w okręgu Izby, którzy nie dopełnili dotychczas obowiązku rejestracji swych przedsiębiorstw.

Motor pompy nadający się do kutra 30 PS oraz MOTORY SPALINOWE 8, 14 i 24 PS sprzedam

OGŁOSZENIA DROBNE SPRZEDAŻ ZNACZKI pocztowa sprzedasz — kupisz najkorzystniej „Filatelia Bałtycka”

7 FEBRANIA Polskie Tow. Geograficzne zawiadamia członków Oddziału, że 13 października o godz. 16.30 odbędzie się zebranie historyków w biurze kierownictwa Wykopiska archeologicznego na Starym Mieście w Gdańsku.

WYSTAWY Wysława architektury narodów Związku Radzieckiego otwarta codziennie we Wrzeszczu w godz. od 9 — 17 w auli Politechniki Gdańskiej. Wstęp wolny.

Suklenki dla młodych dziewcząt „Moda i Życie” nr 29

PROGRAM RADIOWY 5.10 Początek audycji, 5.15 Wiadomości poranne, 5.20 Koncert 6.00 Program, 8.05 Muzyka, 6.20 Gimnastyka, 6.30 Dzieńnik poranny, 6.50 Muzyka, 7.35 Opowiadanie o Chopinie, 7.50 Program, 8.00 Muzyka, 8.35 Przerwa, 11.57 Sygnał czasu, 12.04 Dzieńnik popoł., 12.25 Przerwa, 13.25 Program, 13.35 Muzyka, 14.00 Kronika ZSR, 14.15 Prasa Wybrzeża, 14.20 Wiadomości, 14.35 Muzyka, 14.40 Kulisy politycznej wojny na Dalekim Wschodzie, 14.55 Złoty wiek Antoniego Dwojzaka, 15.30 Aud. dla dzieci, 15.50 Muzyka, 16.00 Dzieńnik popołud., 16.20 Aud. muz., 16.45 Przerwa tygodnia, 17.00 Słuchamy muzyki, 17.35 Audycja młodzieżowa, 18.00 Reportaż, 18.15 Muzyka, 18.40 Wskaznica Radiowa, 19.00 Pamiętniki Kilińskiego, 19.15 Ciężka rzecz, 20.30 Muzyka, 21.40 Niziny — powieść, 22.00 Codzienny przegląd wydarzeń, 22.15 Koncert muzyki radzieckiej, 23.00 Ostatnie wiadomości, 23.10 Program, 23.15 Koncert, 24.00 Hymn.

Nieporozumienie W centrali ekSPORTowej jajcarsko-mleczarskiej zjawili się przed stawicielem zagranicznym celem obejrzenia nowej partii gęsi mroźnych, przygotowanych do wysyłki.

Obfite i zdrowe O ile nam wiadomo, na urządzenie nowych gospod społdzielczych i podciągnięcie poziomu starzych przelicza się jeszcze w tym roku kalendaryzowym poważną sumę 180 milionów złotych.

Najświeższe wiadomości z Polski i świata przynosi DZIENNIK RZECZPOSPOLITA

OGŁOSZENIA DROBNE SPZEDAŻ SPRZEDAŻ maszyn „Singer” gabinetową. Gdynia, Słupecka 26-4, 9530

KUPNO KUPIE wyżymacko, magiel domowy. — Gdynia, Zalewskiego 1-7. 9546

SKORKI SUROWE FUTERKOWE i WYPRAWIONE KUPUJEMY najlepiej płacimy »OCCASION« Gdynia, ul. Świętojańska 26

MOTOR pompy nadający się do kutra 30 PS oraz MOTORY SPALINOWE 8, 14 i 24 PS sprzedam IGLIŃSKI — Bydgoszcz, ul. Bocianowo 20-6, Telef. 20-58

OGŁOSZENIA DROBNE ZNACZKI pocztowa sprzedasz — kupisz najkorzystniej „Filatelia Bałtycka” Gdynia, Świętojańska 14 II piętro. 9269-K

